

Jöhet a következő, drágám?

Az első nem kérdés: jöhet, hisz így leszünk család. De a következő(k)re lehet, hogy már csak az egyikünk vágyik. Fél gyerek csak a statisztikákban létezik, erre az ellentétre nincs megoldás. Vagy mégis?

- Mindig is egy gyereket akartunk: úgy éreztük, nekünk egy gyerekre való energiánk és pénzünk van – kezdi Reni. - Aztán egyszer a játszótéren a lányomat hintáztattam és egy ismerős, háromgyerekes család legnagyobb csemetéje, egy hat éves kisfiú feltette nekem a kérdést: „Hogy hívják Zoé testvérét?” Amikor meghallotta válaszomat, hogy nincs neki, kikerekedett szemmel nézett rám: „Neked csak egy gyereked van?” Szabályosan elszégyelltem magam. Tényleg annyira erőm határán vagyok, hogy azt akarom, Zoé testvér nélkül nőjön fel? Nem hagyott nyugton a jelenet, és egyre inkább éreztem, butaságot csinálunk. Zoli, a férjem persze nem ment át ilyen változáson, és továbbra is ragaszkodott hozzá, hogy nem engedhetjük meg magunknak a másodikat. Egy ideig gyözködtem, majd durcáskodtam, végül megígértem, hogy ejtem a témát, ha le is írja az indokait. Én is ezt teszem és néhány hónap múlva vegyük elő újra. A levélben dicsértem mint apát, soroltam mennyi mindent tud örökölni a második az elsőtől, és anyukám is lassan nyugdíjas lesz, tud majd segíteni. Három hónap múlva bontottuk fel, addigra már éreztem, hogy a férjem már nem olyan eltökélt. Késő estig beszélgettünk, és amikor elindultam a hálószoba felé Zoli nevetve jegyezte meg: „Napok óta elfelejték óvszert venni. Ez jelenthet valamit, nem gondolod?” (Reniék kisfia egy hónap múlva fog megszületni.) Reni ösztönösen ráérezett, hogy időt kell hagynia férjének, Roboz Gabriella, pszichológus is úgy véli türelem kell ehhez a kérdéshez:

- Ha az egyik fél azt tapasztalja, hogy a másik elzárkózik a gyerekvállalástól, nem érdemes folyamatosan sulykolni a témát. Jobb egy időre félretenni és később újra elővenni, „nyaggatás” helyett elfogadva, hogy a társunk érzelmileg még nem készült fel a következő babára. Sokszor idővel ez megváltozik, főként, ha látja rajtunk, hogy mi viszont nagyon vágyunk rá: hiszen szeret, és nem akar boldogtalannak látni minket. Egy jó párkapcsolatban, ahol kölcsönösségen, megértésen, kompromisszumkészségen, a másik elfogadásán, empátián alapul a kapcsolat, a felek meg tudnak állapodni alapvető kérdésekben. Lehet, hogy nem azonnal. Beszélgetések, esetleg veszekedések és kibékülések sorozatán keresztül, könnyek, kínlódások árán, de a mindkét fél számára elfogadható döntés létrejön. Pontosan azért, mert egy jó kapcsolatban csakis akkor lehet az egyik fél boldog, kiegyensúlyozott és elégedett, ha a társa is az, ha nem kell lemondani alapvető vágyakról.

Csengééknél már bonyolultabb volt a helyzet, nem csak a pár, hanem az első házasságból származó kislány érzelmei is a mérlegelés részévé váltak: - A férjem házas volt, amikor szerelmesek lettünk, és hozzám költözése után a kilenc éves lányával feszült lett a kapcsolata. Amikor nem tervezetten, de nagy örömünkre várandós lettem, majd megszületett a kislányunk, még inkább romlott a helyzet - meséli Rita. Szerettem volna minél hamarabb még egy babát, de Áron, a férjem nem egyezett bele, úgy érezte nem bír ki még egy féltékenykedő korszakot, pedig akkor több felé kellene megosztani figyelmét, szeretetét. Nehéz volt elfogadnom a helyzetet, nagy áldozatnak éreztem nyugalmunkért, még arra is gondoltam, hogy miért ne eshetnék ismét „véletlenül” teherbe..., de aztán vállalkozást alapítottam, elterelődtek a gondolataim. Néhány hónapja meglepetésemre Áronban támadt fel a vágy egy újabb gyerekre: meg van róla győződve, hogy két lány után fia születne, és mivel a nagylánya már önállósodik, őt sem zavarná az újabb testvér. Most azonban én vagyok az, aki ellenáll. Mert negyven felett már aggasztanak a terhesség kockázatai, a vállalkozásom is megsínylené. Bevallom, álmaimban én is mindig egy fiúról ábrándoztam. Ha biztos lehetnék benne, hogy az lesz, talán még vállalnám is. De hát ezt senki nem tudja garantálni...

- Sokszor nem is vágyak megvalósításaként vagy vágyakról való lemondásként merül fel ez a téma, hanem – sajnos - sokkal egyszerűbben: a realitás és a racionális megfontolások már eleve eldöntik a kérdést – magyarázza Roboz Gabriella. - Olyan tényezőket kell mérlegelni, amelyek más fontos döntések esetében is végiggondolnak a házastársak. (Anyagi helyzet, lakáskérdés, stabil munka, egészségi állapot, külső segítség stb.) Ez azért nehéz, mert a gyermekvállalás érthetően elsősorban érzelmi, és nem racionális kérdés, mégis racionális tényezőket is mérlegelni kell. Ilyen helyzetben a problémát az okozhatja, hogy a két fél nem értékeli egyformán ezeket a tényezőket, vagy pedig az időzítésben nem tudnak megegyezni: egyikőjük még várni szeretne a következő babával. Az is lehet, hogy bár előzőleg volt egy közös elképzelésük arról, hogy hány gyereket szeretnének, ez időközben, a

gyakorlati tapasztalatok révén valamelyikőjükben megváltozott. Állhat a háttérben félelem, hogy a második gyerekre kevesebb idő és energia jut, az a meggyőződés, hogy a másodikat nem lehet úgy szeretni, mint az elsőt, esetleg valamilyen trauma, vagy az előző szülés utáni depresszió. A lényeg az, hogy egy jó kapcsolatban ezek a szempontok feltárhatók, megbeszélhetők és megérthetők. Ha nem, vagy pedig az álláspontok tartósan nem közelednek egymáshoz, ha az egyik fél folyamatosan alárendelődik a párjának, ha csak önfeladás árán lehet fenntartani a kapcsolatot, akkor valószínűsíthető, hogy az nemcsak a gyerekkérdésben, hanem más tekintetben se működik jól, és előbb-utóbb a törés be fog következni. Akár úgy is, hogy a házasság ugyan fennmarad, de az alárendelő fél testi-lelki egészsége súlyosan megrendül.

Több sebből vérzik az a kapcsolat, amelyben „trükközésre” van szükség. Egy jó kapcsolat a bizalomra épül, egy ilyen radikális lépés visszavonhatatlanul tönkretetheti a bizalmat. Ez eljuthat odáig is, hogy a magát becsapottnak érző szülő kilép a kapcsolatból, és társának egyedül kell felnevelnie a gyereke(ke)t. De ha még sikerül is megmenteni a kapcsolatot, súlyos, egy életre viselendő teher a gyereknek az, hogy az egyik szülője nem akarta, esetleg valamelyik szülőnek a kapcsolatban való erőszakos benntartása céljából született.

Sokan nem értik, hogy egy fiú és egy lány után miért vágyik valaki még egy harmadik gyerek után. Pedig Márti épp így érezte: csak akkor lesz teljes a család, ha öten ülnek majd körbe az asztalt.

- Minimum két gyerek, de lehet, hogy három: erről már az esküvőnk előtt beszélgettünk a férjemmel - meséli Trón Márti. – Balázs (9) és Panni (7) gyors egymásutánban jöttek is, és én készen álltam a harmadik érkezésére, a párom azonban ekkor már úgy gondolta, zárjuk le a családbővítést. - Minden energiánkat és minden időnket lefoglalta a kicsi és a picit – veszi át a szót Zsolt, a férj. – A lakást is kinőtöttük. Eladtuk, albérletbe költöztünk, aztán beindult a bölcsőde, óvoda, újabb költözés, Márti dolgozni kezdett... Nagyon nehéz időszak volt, el sem tudtam képzelni, hogy lesz ez másképp is. Márti ennek ellenére vállalta volna a harmadikat, de érezte egyelőre jegelnie kell a kérdést.

- Nem akartam, hogy vitatémává váljon, és láttam, Zsolti most tényleg nem bírta többet. Aztán sikerült nagyobb lakásba költöznünk, a háromgyerekesek családtámogatási kedvezményei is nőttek, a rokonságban pedig egyre több baba született, őket babusgatva rá-rákacsintottam Zsoltira, aki értette mire célozgatok.

Egy este meglepetésünkre a gyerekek egyedül elintézték a fürdést, úgyhogy már a férjem is elhitte, tényleg egyre önállóbbak lesznek. Később, a nyaraláson, ahogy a gyerekek körülöttünk ugráltak, újra feljött a téma: boldog voltam, amikor Zsolti a szemembe nézett és kimondta: „Már én is akarom, jöhet a harmadik baba”.

- A gyermek utáni vágy mindenkiben hullámzik, sokszor évekig tartó elzárkózás után egyszer csak bekopogtat minden korábbi érvet elsöprő kívánságként – magyarázza a pszichológus. - Át kell beszélni, kiből milyen igények, vágyak és félelmek dolgoznak, azaz ki hogyan látja a pro és kontra érveket. Ebben – ha önerőből nem megy – nagy segítséget tud nyújtani a párterápia. Sok embernek okoz ugyanis nehézséget érzései és félelmei megfogalmazása, a másik fél ebből pedig csak annyit lát, hogy a párja „megnémul”, bezárkózik, pedig egy kis segítséggel, megfelelő közegben jobban meg tudna nyílni. Az is segíthet, ha változnak a körülményeink, vagy aktívan változtatunk rajtuk (nagyobb lakás, jobb fizetés, jobb időszervezés, autóvásárlás, családbarátabb munkahely). Esetleg felszabadul egy segítőkész rokon, nagyszülő. Ahol két gyerekről teljes egyetértésben döntöttek, ott a 3. vállalása vagy nem vállalása nem szokott megoldhatatlan problémát, szakítópróbát okozni. Inkább ahol már korábban is zökkenők merültek fel a közös döntéshozatalban, mérlegelésben. Ahol sarkosan, ultimátumszerűen merül fel a kérdés, ott más, többnyire rejtett probléma is szokott lenni.

Miért nem teljesült a vágy?

28% családi ok (valószínűsíthetően legnagyobb arányban a válás a családi ok)

26% egészségügyi ok (átlag felett gyermektelenek és a második gyerekről lemondóknál, közöttük valószínűsíthetően magas arányban sokan vannak, akik biológiai értelemben kifutottak az időből)

24% anyagi ok (átlag feletti arányban a harmadik és többedik gyerekről lemondók)

5% karrierrel kapcsolatos ok (többségük kétgyermekes nő, mert a harmadik gyermek már veszélyezteti a munkahelyi jelenlétet)

17% más ok, illetve nem kívánja vagy nem tudja megmondani

- Sokszor nem is vágyak megvalósításaként vagy vágyakról való lemondásként merül fel ez a téma, hanem – sajnos - sokkal egyszerűbben: a realitás és a racionális megfontolások már eleve eldöntik a kérdést – magyarázza Roboz Gabriella. - Olyan tényezőket kell mérlegelni, amelyek más fontos döntések esetében is végiggondolnak a házastársak. (Anyagi helyzet, lakáskérdés, stabil munka, egészségi állapot, külső segítség stb.) Ez azért nehéz, mert a gyermekvállalás érthetően elsősorban érzelmi, és nem racionális kérdés, mégis racionális tényezőket is mérlegelni kell. Ilyen helyzetben a problémát az okozhatja, hogy a két fél nem értékeli egyformán ezeket a tényezőket, vagy pedig az időzítésben nem tudnak megegyezni: egyikőjük még várni szeretne a következő babával. Az is lehet, hogy bár előzőleg volt egy közös elképzelésük arról, hogy hány gyereket szeretnének, ez időközben, a gyakorlati tapasztalatok révén valamelyikőjükben megváltozott. Allhat a háttérben félelem, hogy a második gyerekre kevesebb idő és energia jut, az a meggyőződés, hogy a másodikat nem lehet úgy szeretni, mint az elsőt, esetleg valamilyen trauma, vagy az előző szülés utáni depresszió. A lényeg az, hogy egy jó kapcsolatban ezek a szempontok feltárhatók, megbeszélhetők és megérthetők. Ha nem, vagy pedig az álláspontok tartósan nem közelednek egymáshoz, ha az egyik fél folyamatosan alárendelődik a párjának, ha csak önfeladás árán lehet fenntartani a kapcsolatot, akkor valószínűsíthető, hogy az nemcsak a gyerekkérdésben, hanem más tekintetben se működik jól, és előbb-utóbb a törés be fog következni. Akár úgy is, hogy a házasság ugyan fennmarad, de az alárendelő fél testi-lelki egészsége súlyosan megrendül. Egy másik végletes, de hasonlóképpen nem működő megoldás az, amikor a kétségbeesetten gyerekre vágyó - esetleg baráti-barátnői „jó tanácsra” hallgatva - a maga kezébe veszi a dolgok irányítását: azaz elkezd "trükközni" a védekezésben, és "véletlenül", a másik becsapásával, mégis megfogja a baba.

Több sebből vérzik az a kapcsolat, amelyben „trükközésre” van szükség. Egy jó kapcsolat a bizalomra épül, egy ilyen radikális lépés visszavonhatatlanul tönkretetheti a bizalmat. Ez eljuthat odáig is, hogy a magát becsapottnak érző szülő kilép a kapcsolatból, és társának egyedül kell felnevelnie a gyereke(ke)t. De ha még sikerül is megmenteni a kapcsolatot, súlyos, egy életre viselendő teher a gyereknek az, hogy az egyik szülője nem akarta, esetleg valamelyik szülőnek a kapcsolatban való erőszakos benntartása céljából született.

Kismama magazin - 14/3

Szerző: Fekete Edina